

कृष्णो यस्य प्रसीदेत लोकास्तेनाक्षया जिताः । यश्चैवेनं भयस्थाने केशवं शरणं व्रजेत् ।
सदा नरः पठेच्चैदं स्वस्तिमान्स भवेत्सुखो । ये च कृष्णं प्रपद्यन्ते ते न मुह्यन्ति मानवाः ।
भये महति यो मग्नान्पाति नित्यं जनार्दनः । एतद्युधिष्ठिरो ज्ञात्वा याथातथ्येन भारत ।
सर्वात्मना महादेवं केशवं जगदीश्वरं । प्रपन्नः शरणं राजन्यागीशं पृथिवीश्वर ।
इति श्रीमहाभारते भीष्मपर्वणि भीष्मवधपर्वणि विश्वोपाख्याने सप्तषष्ठोऽध्यायः ॥ ६७ ॥
॥ भीष्मउवाच ॥ शृणु चेदं महाराज ब्रह्मप्रोक्तं स्तवं मम । ब्रह्मर्षिभिश्च देवैश्च यः पुरा कथितो भुवि ।
साध्यानामपि देवानां देवदेवेश्वरः प्रभुः । लोकभावनभावज्ञ इति त्वां नारदोऽब्रवीत् ।
भूतम्भवं भविष्यञ्च मार्कण्डेयोऽभ्युवाच ह । यज्ञानां चैव यज्ञं त्वाञ्चक्रं स्थापयतस्तथा ।
देवदेवोऽसि भूतानामिति द्वेपायनोऽब्रवीत् । पूर्वं प्रजानिसर्गेषु दत्तमाहुः प्रजापतिं ।
खट्वारं सर्वभूतानामङ्गिरास्त्वां ततोऽब्रवीत् । अव्यक्तं ते शरीरोत्थं व्यक्तं मनसि स्थितं ।
देवा वाक्स्मभवाश्चेति देवलस्त्वां तथाऽब्रवीत् । शिरसा ते दिवं व्याप्तं वाङ्मया पृथिवी धृता ।
जठरे च त्रयो लोकाः पुरुषोऽसि सनातनः । दैवन्त्वामभिजानन्ति तपसाभाविता नराः ।
आत्मदर्शनदत्तानामृषीणां चासि सत्तमः । राजर्षीणामुदाराणामाहवेष्वनिवर्त्तिनां ।
सर्वधर्मप्रधानानां त्वङ्गतिमर्धुसूदन । इति नित्यं योगविद्भिर्गर्भान् पुरुषोत्तमः ।
सनत्कुमार प्रमुखैः स्तूयतेऽभ्यर्च्यते हरिः । एष ते विस्तरस्तात सङ्क्षेपश्च प्रकीर्त्तितः ।
केशवस्य यथातत्त्वं सुप्रीतो भव केशवे ।
॥ सञ्जय उवाच ॥ पुण्यं श्रुत्वैतदाख्यानं महाराज सुतस्तव । केशवं बद्धमेने स पाण्डवांश्च महारथान् ।
तमब्रवीन्महाराज भीष्मः शान्तनवः पुनः । माहात्म्यन्ते श्रुतं राजन् केशवस्य महात्मनः ।
नरस्य च यथातत्त्वं यन्मां त्वं परिपृच्छसि । यदर्थं नृषु सम्भूतो नरनारायणावुभौ ।
अजेयो च यथा बीरौ संयुगेष्वपराजितौ । यथा च पाण्डवा राजन्नवधा युधि कस्यचित् ।
प्रीतिमान् हि दृढं कृष्णः पाण्डवेषु यशस्विषु । तस्माद्ब्रवीमि राजेन्द्र श्रमो भवतु पाण्डवैः ।
पृथिवीं भुङ्क्ते सहितो भ्रातृभिर्वलिभिर्व्वशी । नरनारायणो देवाववज्ञाय विनङ्क्ष्यसि ।
एवमुक्त्वा तव पिता तूष्णीमासीद्विश्राम्यते । व्यसर्जयच्च राजानं शिविरञ्च विवेश ह ।
राजा च शिविरं प्रायात् प्रणिपत्य महात्मने । शिष्ये च शयने शुभ्रे तां रात्रिं भरतर्षभ ।
इति श्रीमहाभारते भीष्मपर्वणि भीष्मवधपर्वणि विश्वोपाख्याने अष्टषष्ठोऽध्यायः ॥ ६८ ॥
॥ सञ्जय उवाच ॥ व्युषितायाञ्च शर्व्वर्थामुदिते च दिवाकरे । उभे सेने महाराज युद्धायैव समीयतुः ।
अभ्यधावन्त सङ्क्रुद्धाः परस्परजिगीषवः । ते सर्वे सहिता युद्धे समालोक्य परस्परं ।
पाण्डवा धार्तराष्ट्राश्च राजन् दुर्मन्त्रिते तव । व्यूहौ च व्यूह्य सन्नद्धाः सम्प्रहृष्टाः प्रहारिणः ।
अरचन्मकरं व्यूहं भीष्मो राजन् समन्ततः । तथैव पाण्डवा राजन्नरचन् व्यूहमात्मनः ।
स निर्व्यथो महाराज पिता देवव्रतस्तव । महता रथवंशेन संवृतो रथिनां वरः ।

२०२५

२०४०

२०४५

२०५०

२०५५

२०६०